

způsobilí vyučovati sociologii a vnášeti sociologické hledisko do svých předmětů nevychovali.

Ruská profesorka a bývalá ředitelka ruského gymnasia paní O m e l - č e n k o v á odůvodňovala potřebu zavést vyučování sociologie na střední školu také tím, že mnoho žáků ze středních škol nepříjde ani na universitu. A přece i tito by měli dnes — za nynějších společenských a politických poměrů — právo nabýti již na střední škole aspoň nejelementárnějšího vzdělání sociologického.

Nato předsedající profesor F o u s t k a zakončil zdařilou a animovanou schůzi, jež trvala půl třetí hodiny, doslovem, v němž konstatoval všeobecnou shodu přítomných o důležitosti sociologie pro život veřejný, všeobecnou shodu dále v tom, aby studia sociologická na vysokých školách byla rozsáhlejším způsobem vybudována. Pokud se vyučování sociologie na středních školách týká, konstatoval, že byly dva tábory názorů, ale že byla snaha v debatě, učinit z těchto dvou různých směrů rozumnou syntesu. A sám po skončené debatě prohlašuje své stanovisko, aby k sociologickému pojmání jevů historických, sociálních, hospodářských a kulturních bylo přihlíženo nejen v jednotlivých konkrétních přednáškách učebních, ale aby v nejvyšší třídě škol středních (VIII.) byla sociologie samostatným předmětem z toho důvodu, že jsou mnohé důležité a základní poučky sociologické, k nimž by se při jednotlivých jiných učebních předmětech sotva mohlo přihlídnouti. Ovšem toto samostatné vyučování by se nesmělo díti způsobem schematickým, holým přednášením všeobecných abstrakcí sociologických, nýbrž způsobem živým a životním, tak aby se vycházelo od empirických fakt společenských, vnikalo se v jejich podstatu, význam a zákonitost, a tak aby se teprve dospívalo k poučkám všeobecným.

Dává podnět k tomu, aby průběh diskuse provedené na schůzi byl vydán v samostatné publikaci a diskuse sama po případě ještě na schůzi další doplněna.

Knihopisné noticky.

Revue des travaux scientifiques tchécoslovaques. Section première. Philosophie Philologie Histoire Sciences sociales Economie politique Jurisprudence. I. 1919. Praha 1924. Nákl. Společnosti nauk a Čes. akademie. Str. 305. — Kniha podává vždy stručný přehled vývoje toho kterého vědného oboru u nás a potom referuje o význačných knižních i časopiseckých pracích příslušného odvětví nebo je aspoň bibliograficky zaznamenává a to za r. 1919, místy však hledí i k vydáním z r. 1918. Redakcí dílů, dotýkajících se soc. politiky, t. j. věd sociálních, národního hospodářství a práva byli pověřeni prof. dr. A. J. Bláha, dr. Jos. Macek a dr. V. Hora. — (F 4382.)

Emil Svoboda, Člověk a společnost. Praha 1924. Volná myšlenka československá. Str. 242. — (G 1376.)

Sociologické studie E. Chalupného: Sv. I. Sociologie citů podle nauky Vilfreda Pareto. Otisk ze Sociální revue 1924. Praha 1925. Nákl. vl. Str. 40. Kč 6.—. (F 4630.)

Dr. B. Vašek, Rodina dvacátého století. Studie sociologická. Olomouc 1924. Maticе Cyrilometodějská. Str. 259. — (E 999.)

R. B. M., *President Masaryk o socialisaci*. Holešov 1924. F. J. Balatka, Str. 12. — (F 4473.)

Émile Durkheim, *Les formes de la vie religieuse. Le système totemique en Australie. II. édition revue*. Paris 1925. Félix Alcan. (Bibliothèque de philosophie contemporaine.) Str. 647 s mapou. — (F 912.)

P. Sargant Florence, *Economics of Fatigue and Unrest and the Efficiency of Labour in English and American Industry*. London 1924. G. Allen & Unwin, Str. 426. — (F 4525.)

Franz Oppenheimer, *Wege zur Gemeinschaft. Gesammelte Reden und Aufsätze. I. Bd.* München 1924. M. Hueber, Str. 513. — (F 3491.)

Les conditions de vie des ingénieurs et des chimistes. (Études et documents. Série L: Travailleurs intellectuels No. 1.) Genève B. I. T. Str. 98. — (F 2487, F 4299.)

Josef Bílý, *Šestá Mezinárodní konference práce. (Knihovna Sociální práce.)* Praha 1925. Čsl. obec dělnická, Str. 36. Kč 1.50. — (G 600.)

Prof. dr. V. Tomianz, *Geschichte der Nationalökonomie und des Sozialismus im Zusammenhang mit der Wirtschaftsgeschichte. Mit einem Vorwort von Prof. Dr. H. Herkner*. Jena 1925. Thüringer Verlagsanstalt, Str. 192. — Německé vydání známé práce Totomiancovy je proti dřívějším vydáním (českému i francouzskému a italskému) rozšířené a doplněné. — (F 4364.)

Mary A. Hamiltonová, *J. Ramsay Macdonald*. Praha 1924. A. Svěcený, Str. 185. — (G 1371.)

Dr. V. Verunáč, *Zaměstnavatel a zaměstnanec. (Občanské knihovny. Sv. 60.)* Praha 1925. Státní nakladatelství, Str. 36. Kč 1.70. — (G 66.)

Ferdinand Lassalle *nachgelassene Briefe und Schriften. Bd. IV. Briefwechsel mit Gräfin von Hatzfeldt*. Herausgegeben von G. Mayer, Berlin 1924. Jul. Springer, Str. 408. — (F 1767.)

Trotzki, 1917. *Die Lehren der Revolution. Mit einem Vorwort von Paul Levi*. Berlin 1924. Laub'sche Verlagsbuchhandlung, Str. 79. Gmk 1.—. (F 4461.)

Richard Bürgi, *Als deutscher Bauer in Sowjetrussland. (Bibliothek des Internationalen Bauern-Rates. 1.)* Berlin 1924. Verlag Neues Dorf, Str. 20. — (F 4474.)

Dr. Jan Brablec, *Zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. (Zákon ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n.) Úvodem a poznámkami opatřil —* Praha 1925. Ústř. svaz českých nemocenských pokladen, Str. 201. — Otisk zákona o sociálním pojištění, jež je vedle zákona o osmihodinové době pracovní nejdůležitějším aktem sociálně-politickým v našem státě, předchází genetický úvod, líčící vznik zákona, práci odborné komise a hlavní úchylky vládního návrhu od jejího elaborátu a podstatné změny, provedené při parlamentním (výborovém) projednávání. Text zákona je doprovázen poznámkami, opírajícími se o důvodovou zprávu, nebo srovnávacími ustanovení jeho s dosavadním stavem a pod. Na závěr knížky připojen přehled vládních nařízení, jež k účelnému provedení zákona vláda bude musit (nebo bude moci) vydati. Konečně jsou tu i příklady pro výpočet důchodů z pojištění invalidního a starobního. — (G 1368, 1369, 1370.)

Dr. V. Klumpar, Sociální pojištění. Přehledný výklad o do-
sahu a významu zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, in-
validity a stáří a o jeho nákladech s úplným textem zákona. (Průmyslová
knihovna, sv. 9.) Praha 1925. Tiskové podniky Ústř. svazu čsl. průmysl-
níků. Str. 175. (F 1676.)

Sociální pojištění. (Knihovna »Sociální služby« sv. 1.) Praha
1925. Str. 206. — Kniha podává přetisk zprávy výboru sociálně-politického
a výboru rozpočtového o vládním návrhu zákona (t. 4186) o pojištění
zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří a přetisk textu uvede-
ného zákona. — (F 1090.)

Josef Sýkora, Vítězství milionů! Sociální pojištění děl-
nické. Zredigoval, úvodem, některými statěmi a poznámkami opatřil —
II. rozšířené vyd. Praha 1924. A. Svěcený. Str. 109. — (G 1377.)

Jos. Rybář, Praktický rádce v nemocenském, pen-
sijním, úrazovém pojišťování a v působnosti závod-
ních výborů. II. sbírka výňatků z důležitých rozhodnutí nejv. správ.
soudu z r. 1918—1923. Ku praktické potřebě úřednictva a funkcionářů
veškerých nemocenských pokladen, kruhů průmyslových a obchodních se-
stavil —. Praha 1924. Nákl. vl. Str. 80. — (F 4459.)

Karel Veith, Zaopatření zaměstnanců na zabraném
majetku pozemkovém dle zákona náhradového ze dne 13. čer-
vence 1922, č. 220, nařízení vlády Čsl. republiky ze dne 21. října 1922,
č. 305, a dle novely tohoto nařízení ze dne 29. srpna 1924, č. 192. S ta-
bulkou o vřídění zaměstnanců do skupin pro vypočtení odbytného a s ta-
bulkami vypočteného odbytného. Předpisy zákona úvěrového, řád ucha-
zečů o úvěr, podmínky při převzetí zaměstnanců do dalšího zaměstnání.
Jednací řád pro rozhodčí komisi atd. Praha 1924. Nákl. vl. Str. 128. —
(F 4460.)

Úprava platů a zaopatřovacích požitků veřejných
zaměstnanců v Československu. — Odměny státním a někte-
rým jiným veřejným zaměstnancům na rok 1924 a 1925. — O úsporných
opatřeních ve veřejné správě. — Praha 1925. Sociální služba. Str. 78. —
Otisk prosincových zákonů z r. 1924 s jejich důvodovými zprávami a zprá-
vami parlamentních výborů. — (F 4501—F 4511.)

Jar. Horálek a JUC. E. Nebeský, Stanovy pensijního
fondu čsl. státních drah, s poznámkami a vysvětlivka-
mi. Praha 1924. Nákl. vl. Str. 80. — (G 1421.)

Kronološki pregled zakonodavstva socijalnog osi-
guranja. Prvi dio. Zakoni o osiguranju za slučaj bolesti, nezgode, ma-
terinstva, iznemoglosti i starosti. Sastavio Branimir Haberle. Zagreb 1924.
Str. 56. — Přehled platných zákonů o sociálním pojištění, sestavený v časo-
vém pořadí podle jednotlivých států evropských, afrických, amerických,
asijských i austrálských. Při tom jsou zaznamenány zákony až do září
1924. — (E 220.)

Zakon za občestvenitě osigurovki. (Državen Vestnik
XLV, 289 z 25. března 1924.) Sofija. — (D 521.)

Caisse générale d'épargne et de retraite. Caisse d'assu-
rances sur la vie sous la garantie de l'état: Recueil des documents admini-
stratifs coordonnés. Lois, arrêtés royaux, délibérations du Conseil général,
conventions internationales et instructions ministérielles. Bruxelles 1924.
Str. 220. — (F 4361.)

A. Düttmann, Textausgabe der Reichsversicherungs-
ordnung nebst Einführungsgesetz in der Fassung der Bekanntmachung

des Reichsarbeitsministers vom 15. Dezember 1924. Mit Einleitung, Anhang und Sachregister. VI. Aufl. Altenburg Thür. St. Geibel 1925. Str. 385. Dnes platný text zákona, jehož ev. další změny budou vycházet v časopise D. Versicherungsbote, čímž bude možno knihu udržovat při stálé časovosti. — (F 3492.)

Friedrich Schönwald, Verwaltungsdienst der Reichsversicherungsträger. Praktisches Handbuch für neuzeitliche Geschäfts- und Kassenführung. Ein Hilfsbuch für Vorstandsmitglieder u. Versicherungsbehörden, für Beamte u. Kassenrevisoren. Bielefeld. W. Bertelsmann. Str. 426. — (F 3498.)

F. Mézl, Výklad zákona o vystěhovalectví a prováděcího nařízení k němu. Praha 1924. Nákl. vl. Str. 272. — Komentované vydání našeho vystěhovaleckého zákona dostává se tu do rukou zájemců z péra samého autora jeho, který u nás také organizoval a zprvu vedl státní péči o vystěhovance. Jeho spisek chce býti praktickou příručkou pro státní orgány, pověřené dozorem nad zachováváním zákona a zároveň pro všechny, kdo s nimi v této jejich činnosti mohou přijíti do styku ať již přímo jako vystěhovanci nebo jinak. Knížka podává proto po stručném genetickém úvodě text zákona připojujíc ke každému paragrafu hned potřebné vysvětlivky; stejně přináší i znění prováděcího nařízení. Na to otiskuje instrukce zastupitelským, pasovým a politickým úřadům, seznam podnikatelů, oprávněných dopravovati čs. vystěhovance, adresář zastupitelských úřadů ČSR. a vzorec dopravní smlouvy. Ke spisku je připojen podrobný rejstřík. — (F 3486.)

Pokladní a účetní instrukce pro okresní péče o mládež. (Schváleno ministerstvem soc. péče.) Praha 1925. Čes. zem. komise pro péči o mládež. Str. 16 se 17 tab. Kč 5.50. — (F 4464, F 4468 až F 4472.)

An International Year Book of Child Care and Protection Being a Record of State and Voluntary Effort for the Welfare of the Child, including Education, the Care of the Delinquent and Destitute Child, and Conditions of Juvenile Employment throughout the World. Compiled, from Official Sources, by E. Fuller. With an Introduction by P. Alden. London 1924. Longman, Green and Co Str. 448. — (G 1418.)

Berufsberatung, Berufsausslese, Berufsausbildung. Beiträge zur Förderung des gewerblichen Nachwuchses. Unter Mitarbeit anerkannter Fachleute herausgegeben von der Reichsarbeitsverwaltung. Berlin 1925. R. Hobbing. Str. 319. — (F 4381.)

Dr. Rudolf Ziel, Anregungen zur gesetzlichen Regelung der Tuberkuloseprophylaxis unter besonderer Berücksichtigung der Verhältnisse in der tschechoslowakischen Republik. (Tuberkulose-Bibliothek Nr. 18.) Leipzig 1925. J. A. Barth. Str. 38. — (F 4487.)

Dr. I. D. Ghiulamila, Opera de asistență și reeducație a Invalizilor din război în România 1917—1924. Bukurešť 1924. Ion C. Vacarescu. Str. 188. — (F 4371.)

Annuaire International des Organisations Coopératives. — International Directory of Co-operative Organisations. — Internationales Jahrbuch des Genossenschaftswesens. Genève 1924. B. J. T. Str. 94. — (F 4466—F 4467.)

Dr. Josef Gruber, Obchodní politika. 3. doplněné vydání. (Knihovna »Všehrd« č. 12.) Praha 1924. Str. 273. — (E 180.)

Dr. Čeněk Klier, *Veřejné peněžnictví*. Praha 1925. Česká graf. Unie. Str. 304. — (G 1372.)

Dr. Lad. Fr. Dvořák, *Nové zákony o peněžnictví*. Se-stavil a poznámkami opatřil — Praha 1924. (Kampelíkova knihovna. Sv. IV.) Str. 250. — Sbírka obsahuje zákony na ochranu vkladatelů, zákon o mimořádných úlevách při placení přímých daní a zákony o válečných půjčkách a pohledávkách z válečných půjček. Uspořádána je tak, že nej-prve jest uveden všeobecný výklad zákonů, o něž tu jde, a v druhé části sbírky teprve je podán jejich text, při čemž podán speciální výklad k jed-notlivým paragrafům. — (F 3444.)

Komerční archiv. Sv. 3. (Přednášky, pořádané sekcí profesorů komercialistů při Ú. Sp. Čs. P. ve dnech 11. až 16. dubna 1924 v Praze.) (Obsah i metodika obchodní nauky. — Doprava čs. zboží do zámoří. — Technika arbitražová. — Terst po stránce obchodně-technické. — Mezi-národní celnictví se stanoviska exportéra. — Obchod s bavlnou a výrobky bavlněnými.) Praha 1924. Exp. O. Janáček. Str. 230. Kč 30.—. (F 4355.)

Alfred Amonn und M. v. Bernatzky, *Währungsreform in der Tschechoslowakei und in Sowjet-Russland*. (Schriften des Vereins für Sozialpolitik. Bd. 165.) München 1924. Duncker & Humblot. Str. 74. (F 1204.)

A. Lansburgh, *Die Politik der Reichsbank und die Reichsschatzanweisungen nach dem Kriege*. (Schriften d. Vereins f. Sozialpolitik, Bd. 166.) München 1924. Duncker & Humblot. Str. 54. (F 1204.)

Dr. Rud. Stucken, *Die wertbeständigen Anleihen in finanzwirtschaftlicher Betrachtung*. (Schriften d. Vereins für Sozialpolitik, Bd. 166.) München 1924. Duncker & Humblot. Str. 78. — (F 1204.)

R. Meerwarth, W. Kisskalt u. B. Karlsberg, *Probleme der deutschen Zahlungsbilanz*. (Schriften d. Vereins f. Sozialpolitik. Bd. 167.) München 1924. Duncker & Humblot. Str. 76. (F 1204.)

Wilhelm Gerloff, *Steuerbelastung und Wiedergutmachung*. (Schriften des Vereins für Sozialpolitik. Bd. 168.) München 1924. Duncker & Humblot. Str. 78. (F 1204.)

Výstava podomáckého a lidového průmyslu v Brně od 3. do 17. srpna 1924. Brno. Zem. rada živnostenská. Str. 20. — Mimo seznam vystavovatelů otiskuje knížka ve dvou člancích zprávu a přehled po domáckém průmyslu jednak v obvodu obchodní a živnostenské komory brněnské, jednak olomoucké. Úvod podává statistický přehled domáckého průmyslu podle stavu z r. 1914. Při tom touží, aby »konečně také se dospělo k praktickému rozřešení zákona z 12. prosince 1919 o úpravě pracovních a mzdových poměrů domácké práce s příslušným nařízením, jelikož jinak řešení tohoto důležitého sociálního problému zůstává na papíře«. (F 4482, F 4483.)

Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku. Úřední seznam míst podle zákona ze 14. dubna 1920, č. 266. Praha 1924. Státní úřad statistický. Str. 219. (E 394.)

Singer Jos. Dr., *Das in der Slowakei geltende Recht nach dem System des in der Tschechoslowakischen Republik geltenden ehemaligen oesterreichischen Rechtes dargestellt von* —. I. Teil: enthaltend das Handelsgesetz samt dem einschlägigen Material, sowie das Scheckgesetz, die Wechsel-, Konkurs- u. Ausgleichsordnung. — II. Teil: enthaltend das slowakische (chemals ungarische) Privatrecht samt dem einschlägigen Ma-

terial nach dem System des allgem. bürgerl. Gesetzbuches. (Gesetzausgaben Prager Archiv V.) Praha 1924. H. Mercy S. Str. 223 + 334. (G 682.)

Dr. Egon Weiss, Die Konkursgesetzgebung erläutert durch die Rechtsprechung. (Stiepels Gesetz-Sammlung. 38.) Liberec 1924. Str. 288. (G 798.)

Prof. dr. Rob. Mayr, Soustava občanského práva. Kniha II.: Práva věcná. České vydání zpracovali dr. M. Fišer a dr. Al. Chytil. (Sbírka spisů právnických a národohospodářských XXI.) Brno 1924. Barvič a Novotný. Str. 260. Kč 40.—. (F 875.)

Dr. Frt. Vážný, O nejdůležitějších listinách, užívaných při nákladní smlouvě dle obchod. zákona, též se zřetelem k želez. a pošt. smlouvě nákladní. (Sbírka spisů právnických a národohospodářských XXII.) Brno 1924. Barvič a Novotný. Str. 97. Kč 18.—. (F 875.)

Georges Cornil, Le droit privé. Essai de sociologie juridique simplifiée. Paris 1924. Marcel Giard. Str. 147. — (F 3490.)

Rob. Redslob, Le régime parlementaire. Etude sur les institutions d'Angleterre, de Belgique, de Hongrie, de Suède, de France, de Tchécoslovaquie, de l'Empire Allemand, de Prusse, de Bavière et d'Autriche. (Bibliothèque internationale de droit public.) Paris 1924. Marcel Giard. Str. 356. (F 4363.)

Otto Mayer, Deutsches Verwaltungsrecht. Bd. I-II. 3. Aufl. (Systematisches Handbuch der deutschen Rechtswissenschaft. VI, 1-2.) München 1924. Duncker & Humblot. Str. 382 + 409. — (F 4365.)

Dr. Jos. Lavička, Snahy o mír mezi národy. (Občanská knihovna. Sv. 61.) Praha 1925. Státní nakladatelství. Str. 40. Kč 1'90. — (G 66.)

Z judikatury nejv. správního soudu.

Pensijní pojištění.

Sděluje min. r. dr. Bronislav Wellek.

Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 27. prosince 1924, č. 23015/24 týkající se pensijního pojištění pensisty.

Zákon o pensijním pojištění podrobuje veřejné zaměstnance ve výslužbě pojistné povinnosti pensijní, vstoupí-li do služebního poměru podle § 1 pens. zák. (vládního nařízení ze dne 19. ledna 1923, č. 16 Sb. z. a n.). Ustanovení toto nečiní rozdíl mezi zaměstnáním trvalým a dočasným (z něhož zaměstnanec může kdykoli vystoupiti). Ve smyslu § 2, odst. 1. č. 3 p. z. jsou z pojistné povinnosti vyňati jen aktivní zaměstnanci státu atd., podle § 2, odst. 1. č. 7 jen osoby, požívající invalidního důchodu podle zákona o pens. pojištění; ustanovení § 2, odst. 1. bodu 2 má jen na mysli hlavní a vedlejší výdělečnou činnost, kdežto činnost stěžovatele, bývalého městského úředníka, v advokátní kanceláři jest jeho jedinou výdělečnou činností, neboť pobírání pense z dřívějšího, pensionováním zaniklého povolání není příjmem z výdělečné činnosti.

Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 21. ledna 1925, č. 23056/24.

Strojní tiskař v textilním závodě, jenž obsluhuje za pomoci 2—3 dělníků tiskací stroj, není povinen pens. pojištěním, protože jeho práce není ani činností převážně duševní, ani činností vyčerpávající se dozorem na